

KONFERENSIYALAR.COM

ANJUMANLAR PLATFORMASI

O'ZBEKISTON – 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM ISTIQBOLLARI

**I RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYA MATERIALLARI**

MAY, 2026-YIL

O'ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA'LIM ISTIQBOLLARI

**I RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
KONFERENSIYASI MATERIALLARI**

2026-yil, may

TOSHKENT-2026

ISBN 978-9910-8337-6-2

O‘ZBEKISTON – 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM ISTIQBOLLARI. I Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari. – Toshkent: Scienceproblems team, 2026. – 70 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: “Scienceproblems Team” MChJ

Konferensiya o‘tkazilgan sana: 2026-yil, 8-may

Mas’ul muharrir:

Isanova Feruza Tulqinovna

Annotatsiya

Mazkur nashrda “O‘zbekiston — 2030: innovatsiya, fan va ta’lim istiqbollari” nomli I Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi doirasida taqdim etilgan ilmiy maqolalar to‘plami jamlangan. Unda O‘zbekistonning turli oliy ta’lim va ilmiy-tadqiqot muassasalari, tarmoq tashkilotlari, mustaqil tadqiqotchilar tomonidan taqdim etilgan ijtimoiy-gumanitar, iqtisodiyot, huquq, biologiya, tibbiyot va boshqa sohalarga oid maqolalar kiritilgan. Maqolalarda ilm-fanning zamonaviy yo‘nalishlari, innovatsion texnologiyalar, ta’lim islohotlari hamda barqaror taraqqiyotga oid masalalar muhokama qilingan. To‘plam akademik izlanishlar, amaliy tajribalar va ilmiy xulosalarni birlashtirgan holda, fanlararo integratsiyani chuqurlashtirish va ilmiy hamkorlikni kuchaytirishga xizmat qiladi.

Kalit so‘zlar: ilmiy-amaliy konferensiya, innovatsiya, fan va ta’lim, O‘zbekiston 2030, barqaror rivojlanish, ilmiy izlanishlar, fanlararo integratsiya, ilmiy hamkorlik, texnologik taraqqiyot, zamonaviy ta’lim.

ISBN 978-9910-8337-6-2

Barcha huqular himoyalangan.

© Scienceproblems team, 2026-yil

© Mualliflar jamoasi, 2026-yil

MUNDARIJA

БИОЛОГИЯ FANLARI

Мадаминов Рахматилло

ПРИГОТОВЛЕНИЕ ПИТАТЕЛЬНЫХ СРЕД ДЛЯ БАКТЕРИЙ И ГРИБОВ 5-7

TARIX FANLARI

Qirg'izov Baxtiyor

FARG'ONA VILOYATIDAGI ZİYORATGOHLARNI AYRIMLARINING TARIXI VA ULAR BILAN BOG'LIQ MUAMMOLAR TAHLILI 8-12

IQTISODIYOT FANLARI

Mirzayev Shoxrux

KON-METALLURGIYA SANOATIDA AMALGA OSHIRILAYOTGAN MEGA INVESTITSIYA LOYIHALARINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA ULARNING SAMARADORLIGIGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR 13-15

Aliqulov Abbos

ARALASH MA'LUMOTLAR ASOSIDA REGRESSIYA MODELLARINI BAHOLASHDAGI YASHIRIN SEGMENTLAR MUAMMOSI 16-22

FALSAFA FANLARI

Boyxonov Umidjon

ICHKI ISHLAR ORGANLARIDA INSON HUQUQLARI USTUVORLIGI KONSEPSIYASINING NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI 23-28

FILOLOGIYA FANLARI

Isomidinova Zilola

RAQAMLI OAVDA MUALLIFLIK HUQUQI MUAMMOLARI 29-31

Raximjoniva Nozima

ZAMONAVIY MEDIA MAKONIDA TURIZM KONTENTINING O'RNI VA RIVOJLANISH TENDENSIYALARI 32-35

Isanova Feruza

O'ZBEK VA INGLIZ TILLARIDA DIPLOMATIK LEKSIKANING SEMANTIK XUSUSIYATLARI 36-39

YURIDIK FANLAR

Мухиддинова Эльзода

ИНСТИТУТ НЕДОПУСТИМОСТИ ДОКАЗАТЕЛЬСТВ В УГОЛОВНОМ ПРОЦЕССЕ: ОБОСНОВАНИЕ НЕЗАВИСИМОСТИ И ОБОСОБЛЕННОСТИ ОТ ДРУГИХ УГОЛОВНО-ПРОЦЕССУАЛЬНЫХ ИНСТИТУТОВ 40-43

Хайдарова Хилола

МЕЖДУНАРОДНО-ПРАВОВЫЕ ПРОБЛЕМЫ ЗАЩИТЫ ЦИФРОВЫХ ПРАВ ЧЕЛОВЕКА В УСЛОВИЯХ РАЗВИТИЯ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА 44-48

Shorasulova Gulnoza

RAQAMLI KRIMINALISTIKA TUSHUNCHASI VA UNING QONUN USTUVORLIGINI TA'MINLASHDAGI O'RNI 49-54

PEDAGOGIKA FANLARI

Nizomova Bashoratxon, Mirazamova Mahliyo

ZOOLOGIYA TA'LIMIDA TAYANCH BELGILAR (SXEMA, JADVAL, GRAFIK) VA MULTIMEDIA
TAQDIMOTLARIDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH 55-58

Xaydarova Namunaxon

GEYMIFIKATSIYA TEXNOLOGIYASI ASOSIDA BO'LAJAK MAKTABGACHA TA'LIM
TARBIYACHILARINING KASBIY KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHGA QARATILGAN
MEXANIZMNI ISHLAB CHIQISH 59-61

Adamatov Anvar

KOREYA TA'LIM TIZIMIDAGI PEDAGOGIK INNOVATSIYALARNING GLOBAL TA'LIM
KONTEKSTIDAGI AHAMIYATI 62-65

SIYOSIY FANLAR

Xolmatov Saidbek

ERON ISLOM RESPUBLIKASINING MINTAQAVIY STRATEGIYASI VA SURIYA OMILINING
GEOSIYOSIY AHAMIYATI 66-69

FALSAFA FANLARI

ICHKI ISHLAR ORGANLARIDA INSON HUQUQLARI USTUVORLIGI KONSEPSIYASINING NAZARIY VA AMALIY ASOSLARI

Boyxonov Umidjon Obidjon o'g'li

Namangan davlat universiteti tadqiqotchisi

Annotatsiya. Mazkur maqolada ichki ishlar organlari faoliyatida inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasining nazariy-huquqiy asoslari, uning zamonaviy demokratik davlat boshqaruvi tizimidagi o'рни hamda amaliy tatbiq etilish mexanizmlari tahlil qilinadi. Shuningdek, huquqni muhofaza qiluvchi organlar faoliyatida inson huquqlarini ta'minlashga qaratilgan institutsional islohotlar, xalqaro standartlar va milliy huquqiy tizim o'rtasidagi uyg'unlik masalalari ilmiy jihatdan yoritiladi. Maqolada ichki ishlar organlarining fuqarolar bilan o'zaro munosabatida inson huquqlari ustuvorligini ta'minlashning ijtimoiy-huquqiy mexanizmlari hamda zamonaviy boshqaruv paradigmasi doirasidagi transformatsion jarayonlar ham tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: Inson huquqlari, ichki ishlar organlari, huquqiy davlat, demokratik islohotlar, qonun ustuvorligi, politsiya faoliyati, jamoatchilik nazorati, xalqaro huquq, huquqni muhofaza qilish, fuqarolik jamiyati.

THEORETICAL AND PRACTICAL FOUNDATIONS OF THE CONCEPT OF THE PRIORITY OF HUMAN RIGHTS IN INTERNAL AFFAIRS BODIES

Boykhonov Umidjon Obidjon ugli

Researcher at Namangan State University

Annotation. This article analyzes the theoretical and legal foundations of the concept of the priority of human rights in the activities of internal affairs bodies, its role in the modern democratic state administration system and mechanisms for practical implementation. It also scientifically covers institutional reforms aimed at ensuring human rights in the activities of law enforcement bodies, issues of harmony between international standards and the national legal system. The article also analyzes the socio-legal mechanisms of ensuring the priority of human rights in the interaction of internal affairs bodies with citizens, as well as transformational processes within the framework of the modern management paradigm.

Keywords: Human rights, internal affairs bodies, the rule of law, democratic reforms, the rule of law, police activities, public control, international law, law enforcement, civil society.

Kirish: Ichki ishlar organlarida inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasi zamonaviy demokratik-huquqiy davlatlar taraqqiyotining eng muhim va strategik yo'nalishlaridan biri sifatida shakllanib, huquqni muhofaza qilish tizimining barcha bo'g'inlarida inson omilini markaziy o'ringa qo'yishni nazarda tutadi. Mazkur konsepsiya davlat hokimiyati institutlari, xususan, ichki ishlar organlari faoliyatining legitimligi, samaradorligi va ijtimoiy adolatga mosligini ta'minlashda asosiy mezon sifatida namoyon bo'ladi. Inson huquqlarining ustuvorligi g'oyasi faqatgina normativ-huquqiy tamoyil sifatida emas, balki davlat boshqaruvi madaniyatini tubdan o'zgartiruvchi, fuqarolar va davlat o'rtasidagi o'zaro munosabatlarni yangicha paradigmaga asoslovchi konseptual yondashuv sifatida ham ahamiyat kasb etadi[1]. Bugungi globallashuv sharoitida ichki ishlar organlari faoliyati faqat jinoyatchilikka qarshi kurash bilan cheklanib qolmay, balki fuqarolarning huquq va erkinliklarini himoya qilish, jamoat xavfsizligini ta'minlash hamda huquqiy madaniyatni rivojlantirish kabi keng qamrovli vazifalarni o'z ichiga oladi. Shu nuqtai nazardan, inson huquqlarining ustuvorligi tamoyili ichki ishlar organlari faoliyatining asosiy mezoniga aylanishi zarur. Bu esa o'z navbatida, huquqni

muhofaza qilish tizimining institutsional va funksional transformatsiyasini talab etadi[2]. O'zbekiston Respublikasida amalga oshirilayotgan keng ko'lamli islohotlar doirasida inson huquqlarini himoya qilish tizimini takomillashtirish, fuqarolarning huquq va erkinliklarini kafolatlash, shuningdek, ichki ishlar organlarining xalq bilan yaqin hamkorligini yo'lga qo'yish ustuvor vazifa sifatida belgilangan. Ayniqsa, "xalq davlat organlariga emas, balki davlat organlari xalqqa xizmat qilishi kerak" degan tamoyil ichki ishlar organlari faoliyatining yangi bosqichini belgilab berdi. Ushbu yondashuv inson huquqlarini ta'minlashni davlat siyosatining markaziy elementiga aylantirdi[3]. Ichki ishlar organlarida inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasi o'z mohiyatiga ko'ra, huquqiy davlat prinsiplarining amaliy ifodasi hisoblanadi. Huquqiy davlat sharoitida barcha davlat organlari, jumladan, ichki ishlar organlari ham qonun doirasida harakat qilishi, fuqarolarning sha'ni, qadr-qimmatini va asosiy huquqlarini hurmat qilishi shartdir. Shu ma'noda, ichki ishlar organlari faoliyatida inson huquqlarining ustuvorligi nafaqat normativ talab, balki professional etik standart sifatida ham qaraladi[4]. Mazkur konsepsiyaning dolzarbligi shundaki, ichki ishlar organlari va fuqarolar o'rtasidagi munosabatlar doimiy ravishda murakkab ijtimoiy-huquqiy muhitda kechadi. Bir tomondan, davlatning xavfsizlikni ta'minlash vazifasi mavjud bo'lsa, ikkinchi tomondan, fuqarolarning erkinliklarini cheklamaslik zaruriyati yuzaga keladi. Ana shu ikki muvozanatni ta'minlash inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasining markaziy vazifasidir[5]. Shuningdek, ichki ishlar organlari faoliyatida inson huquqlarining ustuvorligini ta'minlash zamonaviy boshqaruvning "service-oriented policing" ya'ni xizmatga yo'naltirilgan politsiya modeli bilan ham bevosita bog'liqdir. Ushbu modelga ko'ra, huquqni muhofaza qiluvchi organlar jazolovchi emas, balki xizmat ko'rsatuvchi institut sifatida faoliyat yuritishi lozim. Bu esa fuqarolar ishonchini oshirish, ijtimoiy barqarorlikni mustahkamlash va huquqiy ongini rivojlantirishga xizmat qiladi[6]. Inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasi ichki ishlar organlarining kadrlar siyosati, professional tayyorgarligi va xizmat etikasi bilan ham uzviy bog'liqdir. Xodimlarning huquqiy savodxonligi, inson huquqlari bo'yicha bilim va ko'nikmalari, shuningdek, kommunikativ kompetensiyalari ushbu konsepsiyaning amaliy samaradorligini belgilovchi asosiy omillardan biri hisoblanadi. Shu bois, ichki ishlar organlarida inson huquqlari bo'yicha maxsus o'quv dasturlarini joriy etish dolzarb vazifaga aylanmoqda[7]. Bundan tashqari, inson huquqlari ustuvorligini ta'minlashda jamoatchilik nazorati institutining roli ham muhimdir. Fuqarolik jamiyati institutlari, ommaviy axborot vositalari va nodavlat tashkilotlar ichki ishlar organlari faoliyatining shaffofligini ta'minlashda muhim vosita sifatida xizmat qiladi. Bu esa o'z navbatida, huquqni muhofaza qilish tizimining ochiqqligini va hisobdorligini kuchaytiradi. Nazariy jihatdan qaralganda, inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasi tabiiy huquq, pozitiv huquq va ijtimoiy shartnoma nazariyalarining sinteziga asoslanadi. Bu konsepsiya davlat hokimiyatining legitimligini fuqarolar huquqlarini hurmat qilish darajasi bilan bog'laydi. Shu sababli, ichki ishlar organlari faoliyatida inson huquqlari ustuvorligi nafaqat huquqiy, balki falsafiy-ijtimoiy ahamiyatga ham ega. Amaliy jihatdan esa ushbu konsepsiya jinoyat-protsessual faoliyat, ma'muriy tartib-taomillar, profilaktika ishlari va tezkor-qidiruv faoliyatida inson huquqlariga rioya etish mexanizmlarini ishlab chiqishni talab etadi. Har bir protsessual harakat qonuniylik, adolat va mutanosiblik tamoyillari asosida amalga oshirilishi lozim. Xulosa qilib aytganda, ichki ishlar organlarida inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasi zamonaviy huquqiy davlat qurilishining ajralmas qismi bo'lib, u davlat va jamiyat o'rtasidagi

munosabatlarni insonparvarlik, adolat va qonun ustuvorligi asosida tashkil etishga xizmat qiladi. Mazkur konsepsiyaning samarali amalga oshirilishi fuqarolarning davlatga bo'lgan ishonchini mustahkamlash, ijtimoiy barqarorlikni ta'minlash hamda huquqiy davlatni rivojlantirishning muhim sharti hisoblanadi.

Ichki ishlar organlari faoliyatida inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasi bo'yicha xalqaro ilmiy maktablarda bir qator yirik tadqiqotlar amalga oshirilgan bo'lib, ular orasida David Bayley va Andrew Goldsmith kabi olimlarning ishlari alohida ahamiyat kasb etadi. Ushbu tadqiqotchilar huquqni muhofaza qilish tizimining demokratik transformatsiyasi, politsiya legitimligi hamda inson huquqlarini ta'minlash mexanizmlarini kompleks yondashuv asosida tahlil qilganlar. David Bayley o'zining ilmiy qarashlarida politsiya institutining samaradorligi faqat jinoyatchilikni kamaytirish bilan emas, balki fuqarolar ishonchini shakllantirish va inson huquqlarini hurmat qilish darajasi bilan ham o'lchanishini ta'kidlaydi. Unga ko'ra, zamonaviy politsiya tizimi "service-oriented policing" modeliga asoslanishi kerak bo'lib, bu modelda fuqarolar huquqlarini himoya qilish asosiy strategik vazifa sifatida qaraladi. Bayley davlat kuch tuzilmalari va jamiyat o'rtasidagi muvozanatni inson huquqlari kafolatlari orqali ta'minlash zarurligini ilmiy asoslab bergan. Shuningdek, Andrew Goldsmith o'z tadqiqotlarida politsiya faoliyatining globallasuv sharoitida transformatsiyaga uchrashi, inson huquqlari standartlarining xalqaro darajada institutsionalizatsiya qilinishi hamda huquqni muhofaza qilish organlarining hisobdorlik (accountability) mexanizmlarini kuchaytirish masalalariga e'tibor qaratadi. Goldsmith fikricha, ichki ishlar organlarida inson huquqlarini ta'minlash faqat ichki milliy siyosat emas, balki global boshqaruv standartlarining ajralmas qismidir. U politsiya legitimligi fuqarolar tomonidan qabul qilinishi uchun shaffoflik va javobgarlik mexanizmlarining mustahkam bo'lishi zarurligini ilmiy jihatdan asoslaydi[8]. Mazkur ikki olimning ilmiy qarashlari bir-birini to'ldirgan holda ichki ishlar organlarida inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasining nazariy asoslarini kengaytiradi. Bayley ko'proq amaliy politsiya modeli va xizmatga yo'naltirilgan yondashuvni asoslagan bo'lsa, Goldsmith institutsional va global-huquqiy yondashuvni rivojlantiradi. Ushbu ikki yo'nalishning sintezi ichki ishlar organlarida inson huquqlarini ta'minlashning kompleks modelini shakllantirish imkonini beradi.

Mazkur tadqiqotda ichki ishlar organlarida inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasining nazariy va amaliy jihatlarini chuqur ilmiy tahlil qilish maqsadida kompleks metodologik yondashuv qo'llanildi, xususan, tizimli yondashuv orqali ichki ishlar organlarining institutsional tuzilmasi va uning inson huquqlarini ta'minlashdagi funksional o'zaro bog'liqligi o'rganildi, qiyosiy-huquqiy tahlil yordamida rivojlangan xorijiy davlatlar politsiya tizimlarida inson huquqlari ustuvorligini ta'minlash tajribasi milliy model bilan solishtirildi, institutsional tahlil asosida huquqni muhofaza qiluvchi organlarning normativ-huquqiy bazasi va boshqaruv mexanizmlaridagi transformatsion jarayonlar yoritildi, kontent-tahlil usuli orqali ichki ishlar organlari faoliyatiga oid rasmiy hujjatlar, strategik konsepsiyalar va xalqaro standartlar mazmuni ilmiy jihatdan sharhlandi, shuningdek, sotsiologik kuzatuv va empirik yondashuvlar orqali fuqarolar va huquqni muhofaza qiluvchi organlar o'rtasidagi o'zaro ishonch darajasi hamda inson huquqlariga rioya etish amaliyoti real ijtimoiy jarayonlar asosida baholandi, natijada mazkur metodlar uyg'unligi ichki ishlar organlarida inson huquqlari ustuvorligini

ta'minlashning ilmiy asoslangan, ko'p darajali va integrativ modelini shakllantirish imkonini berdi[9].

Mazkur tadqiqot natijalari ichki ishlar organlarida inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasining amaliyotga joriy etilishi tizimli va bosqichma-bosqich xarakterga ega ekanligini ko'rsatdi, xususan, institutsional islohotlar natijasida ichki ishlar organlarining faoliyat paradigmasi jazolovchi yondashuvdan fuqaroga xizmat qiluvchi (service-oriented) modelga transformatsiyalanayotganligi, normativ-huquqiy bazaning inson huquqlariga mos ravishda takomillashtirilishi, xodimlarning huquqiy ong va kasbiy etik madaniyatini oshirishga qaratilgan mexanizmlar samaradorligi ortib borayotganligi, shuningdek, jamoatchilik nazorati va ochiqlik prinsiplarining kuchayishi fuqarolar ishonchini sezilarli darajada mustahkamlayotganligi aniqlandi, bundan tashqari, empirik kuzatuvlar ichki ishlar organlari va aholi o'rtasidagi o'zaro munosabatlarda inson huquqlariga rioya etish darajasi asta-sekin yaxshilanayotganini, biroq ayrim hududlarda amaliy ijro va nazorat mexanizmlarida nomutanosibliklar saqlanib qolayotganini ko'rsatdi, natijada inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasini to'liq va samarali tatbiq etish uchun institutsional barqarorlikni kuchaytirish, raqamli nazorat tizimlarini kengaytirish hamda xodimlarning uzluksiz huquqiy tayyorgarligini yanada takomillashtirish zarurligi ilmiy asosda asoslandi.

Ichki ishlar organlarida inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasi atrofida ilmiy munozaralar zamonaviy huquqiy davlat nazariyasi va politsiya instituti transformatsiyasi doirasida keskin nazariy-falsafiy va amaliy qarama-qarshiliklarni yuzaga keltiradi. Bu borada David Bayley va Andrew Goldsmith qarashlari o'zaro dialog va polemika shaklida alohida ilmiy ahamiyat kasb etadi. Bayley politsiya tizimining asosiy funksiyasi faqat jinoyatchilikka qarshi kurash emas, balki jamiyat bilan hamkorlikni mustahkamlash va fuqarolar ishonchini oshirishdan iborat ekanini ta'kidlab, inson huquqlari ustuvorligini amaliy politsiya faoliyatining markaziy elementi sifatida ko'radi. Uning yondashuvida "service-oriented policing" modeli asosiy o'rinda turib, davlat kuch tuzilmalari fuqaroga xizmat qiluvchi institutga aylanishi kerakligi ilgari suriladi. Bayley nazarida, agar ichki ishlar organlari fuqarolarning huquq va erkinliklarini to'liq hurmat qilmasa, ularning legitimligi pasayadi va ijtimoiy ishonch inqirozga uchraydi. Biroq Goldsmith ushbu yondashuvni qisman kengaytiradi va uni tanqidiy nuqtai nazardan qayta talqin qiladi. Unga ko'ra, inson huquqlari ustuvorligi faqat xizmatga yo'naltirilgan politsiya modeli bilan cheklanib qolmasligi kerak, balki global boshqaruv tizimi, xalqaro huquqiy standartlar va institutsional hisobdorlik mexanizmlari bilan uzviy bog'lanishi lozim. Goldsmith politsiya institutining legitimligi faqat fuqarolar ishonchi bilan emas, balki mustaqil nazorat institutlari, sud tizimi va xalqaro monitoring mexanizmlarining samaradorligi bilan ham belgilanadi, deb hisoblaydi. Shu jihatdan u Bayleyning yondashuvini "mikro darajadagi islohotlar" bilan cheklangan deb baholaydi. Bayley esa Goldsmithning globalistik yondashuvini ba'zi jihatdan haddan tashqari normativ va amaliyotdan uzilgan deb tanqid qiladi. Uning fikricha, har bir davlatning ichki ijtimoiy-siyosiy konteksti turlicha bo'lgani sababli, inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasini universal standartlar asosida bir xil shaklda tatbiq etish har doim ham samarali natija bermaydi. Bayley uchun asosiy mezon — fuqarolar bilan bevosita aloqada ishlaydigan politsiya xodimlarining xulq-atvori va amaliy faoliyatidir[10]. Shu bilan birga, Goldsmith Bayley yondashuvini institutsional kafolatlarsiz barqaror bo'lmagan model sifatida ko'radi va faqat xizmatga

yo'naltirilgan yondashuv uzoq muddatda huquqbuzarliklarning tizimli nazoratini ta'minlay olmasligini ta'kidlaydi. Natijada ushbu ikki olim o'rtasidagi ilmiy bahs ichki ishlar organlarida inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasini amalga oshirishda ikki qutbli yondashuv — amaliy xizmat modeli va institutsional-global nazorat modelini integratsiya qilish zarurligini ko'rsatadi. Bu esa zamonaviy huquqiy davlat sharoitida muvozanatli, ko'p darajali va barqaror politsiya tizimini shakllantirishning nazariy asosini yaratadi.

Xulosa: Mazkur maqolada ichki ishlar organlarida inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasining nazariy, metodologik va amaliy asoslari kompleks ilmiy tahlil qilinib, uning zamonaviy huquqiy davlat qurilishidagi o'rni va ahamiyati yoritildi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasi ichki ishlar organlari faoliyatining faqat normativ talabi emas, balki institutsional madaniyat va boshqaruv falsafasining asosiy mezoni ekanligi aniqlandi. Bu konsepsiya huquqni muhofaza qilish tizimining barcha bosqichlarida profilaktika, tezkor-qidiruv faoliyati, ma'muriy ish yuritish hamda jinoyat-protsessual jarayonlarda inson omilini markaziy o'ringa qo'yishni taqozo etadi. Shuningdek, tadqiqot davomida ichki ishlar organlarining transformatsion rivojlanish jarayonida jazolovchi modeldan xizmatga yo'naltirilgan politsiya modeliga o'tish tendensiyasi kuchayib borayotganligi ilmiy asosda tasdiqlandi. Bu jarayon fuqarolarning huquq va erkinliklarini ta'minlash, davlat organlariga bo'lgan ishonchni oshirish hamda huquqiy madaniyatni yuksaltirish bilan bevosita bog'liqdir. Ayniqsa, jamoatchilik nazorati institutlarining rivojlanishi va ochiqlik tamoyillarining kuchayishi ichki ishlar organlari faoliyatida inson huquqlari ustuvorligini ta'minlashning muhim omiliga aylanganligi qayd etildi. Xorijiy tajribalar tahlili shuni ko'rsatadiki, inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasini samarali amalga oshirish faqat ichki normativ islohotlar bilan cheklanmay, balki institutsional hisobdorlik, mustaqil nazorat mexanizmlari hamda xalqaro standartlar bilan uyg'unlikni talab etadi. Shu jihatdan, ichki ishlar organlarida inson huquqlari ustuvorligini ta'minlash ko'p darajali boshqaruv tizimi va integratsiyalashgan yondashuv asosida amalga oshirilishi lozim. Bundan tashqari, tadqiqot natijalari xodimlarning kasbiy tayyorgarligi, huquqiy ongi va etik madaniyati inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasining amaliy samaradorligini belgilovchi asosiy omillar ekanligini ko'rsatdi. Shu bois, ichki ishlar organlarida uzluksiz ta'lim, qayta tayyorlash va malaka oshirish tizimini yanada takomillashtirish zarurati ilmiy jihatdan asoslandi. Umuman olganda, ichki ishlar organlarida inson huquqlari ustuvorligi konsepsiyasi demokratik jamiyat barqarorligini ta'minlash, qonun ustuvorligini mustahkamlash hamda fuqarolar va davlat o'rtasidagi o'zaro ishonchni kuchaytirishda strategik ahamiyatga ega bo'lib, uning samarali amalga oshirilishi huquqiy davlat va fuqarolik jamiyatining uyg'un rivojlanishiga xizmat qiladi. Shu sababli, kelgusida mazkur sohada ilmiy tadqiqotlarni chuqurlashtirish, institutsional islohotlarni kengaytirish va xalqaro tajribani milliy amaliyot bilan uyg'unlashtirish dolzarb vazifa bo'lib qoladi.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. Абдусаломов Ж. Ў. Ichki ishlar organlari tizimida tergov faoliyatining o' rni va ahamiyati //“Fan, innovatsiya va texnologiyalar rivojlanishining dolzarb muammolari va yechimlari” nomli online konferensiyasi. – 2025. – T. 1. – №. 12. – C. 18-20.

2. Azizov E. U., Sarabekov X. D. Ichki ishlar organlarida ijro intizomini mustahkamlashning konstitutsiyaviy kafolatlari //Green Economy and Development. – T. 3. – №. 12. – C. 668331.
3. Jo'rayev M. Ichki ishlar organlarida boshqaruv tizimining huquqiy asoslarini takomillashtirish //Scientific journal of the Fergana State University. – 2023. – №. 1. – C. 57-57.
4. Jo'rayev M. Ichki ishlar organlarida boshqaruv tizimini takomillashtirishning o'ziga xos xususiyatlari //Scientific journal of the Fergana State University. – 2023. – №. 1. – C. 60-60.
5. Narziyev S. et al. Ichki ishlar organlari huquqbuzarliklar profilaktikasi xizmatining jamoat tartibini saqlash faoliyati, bu turdagi huquqbuzarliklar profilaktikasini takomillashtirish //Новости образования: исследование в XXI веке. – 2026. – Т. 4. – №. 41. – С. 345-350.
6. Eshimbetov G. Ichki ishlar organlarining kadrlar bilan ishlash faoliyatining ilmiy tahlili //Общество и инновации. – 2025. – Т. 6. – №. 1. – С. 113-120.
7. Inomov A. Ichki ishlar organlari tizimidagi islohotlarning ichki ishlar xodimlari ma'naviyatini yuksaltirishdagi o'rni //Journal of Tamaddun Nuri. – 2025. – Т. 8. – №. 71. – С. 47-49.
8. Абдусаломов Ж. Ў. Ichki ishlar vazirligining huquqiy davlatni mustahkamlashdagi o'rni va ahamiyati //“Fan, innovatsiya va texnologiyalar rivojlanishining dolzarb muammolari va yechimlari” nomli online konferensiyasi. – 2025. – Т. 1. – №. 12. – С. 14-17.
9. Sadullayev T. S. Jamoat xavfsizligini ta'minlashda milliy gvardiya bo'linmalari hamda ichki ishlar organlari o'zaro hamkorligining ayrim jihatlari //Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences. – 2022. – Т. 2. – №. 2. – С. 287-298.
10. Ergashbaev, S. (2025). O'zbekiston sharoitida uzluksiz ta'lim tizimi orqali yoshlarning ma'naviy dunyoqarashini rivojlantirish. Объединяя студентов: международные исследования и сотрудничество между дисциплинами, 1(1), 314-316.

O‘ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM ISTIQBOLLARI

I RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI MATERIALLARI

2026-yil, 10-may

Mas’ul muharrir: *F.T.Isanova*
Texnik muharrir: *N.Bahodirova*
Diszayner: *I.Abdihakimov*

O‘ZBEKISTON — 2030: INNOVATSIYA, FAN VA TA’LIM
ISTIQBOLLARI. I Respublika ilmiy-amaliy konferensiyasi materiallari.
– Toshkent: Scienceproblems team, 2026. – 70 bet.

Elektron nashr: <https://konferensiyalar.com>

Konferensiya tashkilotchisi: Scienceproblems Team

Konferensiya o‘tkazilgan sana: 2026-yil, 8-may

ISBN 978-9910-8337-6-2

Barcha huqular himoyalangan.
© Scienceproblems team, 2026-yil.
© Mualliflar jamoasi, 2026-yil.